

- ۲۲- نیشانکرنا پاراگرافه کا نوو.....
- ب / ژیتگرتن و فه گوھۆستن..... ۲۶
- ۱- فۆرما کلاسیک یا ژیتگرتن و فه گوھۆستن..... ۲۸
- ۲- نیشانکرنا ژیتگرتن..... ۳۰
- ۳- ژیتگرتن د ژیتگرتن ده..... ۳۵
- II **نقته شانی**..... ۴۵
- أ / نکته..... ۴۷
- ۱- د پاشیا کۆمه کی ده..... ۵۰
- ۲- ند پاشیا کورته کان ده..... ۵۴
- ب / بهنۆک..... ۵۷
- ۱- ژ بو پیتکفه گریدانئ..... ۶۰
- ۲- ل دۆر نیقبرین وه کی پارانته سان..... ۶۱

نموونه ج

پیشکۆتن ۹

فهقه تاندهک ۱۱

فهقه تاندهکین بنافکری ۱۴

فهقه تاندهک د پیشیا رهنگدیران ده ۱۴

فهقه تاندهکین نه بنافکری ۱۷

فهقه تاندهکین نه بنافکری د پیشیا رهنگدیران ده ۱۹

ته وانگا فهقه تاندهکئ ۲۱

میژہر ۲۱

یہ کہہ ژمار ۲۱

گہ لہ ژمار ۲۱

گہ لہ ژمار یا سہرہ نافعان ۲۲

شانہک

گافا کو مرؤف نیٹھہ روکھ کی چیدکھ و تی ده ب ئاشکھ رہی دیار دکھ کا بهش و نیٹھہش کیژکن، هنگی مرؤف ب گشتی دزانہ کا نیٹھہ روک چاوايه و دکاره راجاندنا ته کستی ب شکلی ههري باش کونترول بکه. و هه گهر کو مرؤف بخوازه هنهک به شان ژئی بافیژہ دقتیت مرؤف لی مقاته به کو نمره یین رووپهران ژ نوو فه سهراست بکه.

پاراگراف

دهستپنکرن د پاراگراف د ده

(۶) ته کسته کا کوژ چنه د کومه کان پرت به دقیت ل گورا نیقه روکا خوه ب پاراگرافان بیت دابهش کرن. دابهش کرنا ب پاراگرافان درووقی ئافاهیا ته کستی نیشانی مروقی دده. مروث تشتین کو گه لهک نیتزیکي ئیکن دئیکه پاراگرافه کی؛ ب پاراگرافه کا نوو تیت دیار کرن کو تشته کا نوو دئ بیت. ل گور ئاده تان پاراگرافه ک ژ چنه د کومه کان پیک تیت، لی د هنهک رهوشین ئاوارته ده پاراگرافه ک دکاره ژ کومه که کی ته نی پیک بیت، و ب فی ئاویی تیت دیار کرن کو ئه ف تشته کا پر خوه سه ره. تشتین کو مروث د پاراگرافه کی ده دجفینه گریدایی رهنگی ته کستا مروقی یه. گه لهک جارن مروث دکاره ئه یی ته کستی ب ئاویین جدا ب پاراگرافان لیک فه بکه. پاراگرافلیکفه کرن ب خوه دکاره ب ئاویین جدا ری ل تیگهشتنا ته کستی فه که.

د ته کستا راپوری ده مروث دکاره هه ر عنسوره کی وه کی پاراگرافه کی بنقیسه. د ته کستا په د/گوژیک/په روه رده یی ده مروث دکاره هه ر گا فه کا نوو د بوویه ری ده وه ک پاراگرافه کی بنقیسه. د ته کستا مهنتقی ده مروث دکاره هه ر دهریه کی نوو د هزرکرنی ده وه کی پاراگرافه کی بنقیسه. د ته کستا چیرۆکی ده مروث دکاره هه ر سه رهاتیه کا کچک وه کی پاراگرافه کی بنقیسه. د ته کستا کاتالوگ و تشتین وه کی کاتالوگان ده گرنه که کو سیمه تریه ک هه به، دا هه ر کهس، تشت ئان بوویه را کو بهسا وی تیت کرن، د پاراگرافه کا خوه سه ره ده بیت ده ست نیشان کرن.

نمونه‌یا ته‌کستا راپۆرین

[...] هه‌گه‌ره‌کا بنگه‌هی یا دوورکه‌تنا سه‌ره‌ک وه‌زیرئ [تانسو چله‌رئ] ژ ئالته‌رنا تیفه‌کا سیاسی بریارا سه‌ره‌ک کۆمار ده‌میره‌لی بوو؛ ئه‌و بریارا کۆ دگۆت ت پرس ل سه‌ر «ناسکرنا ئه‌نتیتیه‌یی» (یانئ مه‌سه‌له‌یا کوردان) نکارن بێن مناقه‌شه‌کرن تا کۆ ته‌رۆریسم نه‌ییت بن پئ کرن. هه‌گه‌ر نه، دئ تاوین ل په‌ی تاوینئ ده‌وام بکه‌ تا کۆ بگه‌ی جداخوایئ. هه‌می ئاخافتنئ ل سه‌ر ده‌رسداینا ب زمانئ کوردی ئان فه‌کرنا ته‌له‌فزیونه‌کا ب زمانئ کوردی دئ بێته‌ حساب کرن وه‌کی کاپیتولاسیونه‌کئ ل هه‌مبه‌ر PKK یئ.

بێن ره‌خنه‌گر، به‌ری هه‌میان ریخستنئ مافین مرۆفان و مه‌دیا، دبێژن سه‌ره‌ک کۆمار و حکومه‌تی ئالایا ته‌سلیمیه‌تی ژ بۆ ئه‌سکه‌ران هلدانه. هه‌نک ژه‌ستین بالکیش بێن خاتوون چیلله‌رئ - بۆ نمونه‌ چیکرنا جشینه‌کا حکومه‌تی ل هه‌کارایئ، باژاری هه‌ری فه‌قیر یئ باشورئ - روژهلایئ - پر پر بوو گافه‌کا سه‌مپاتیک کۆت مانه‌یا وئ د گوهورتنا راستی ده‌ نینه. روژنامه‌یه‌کئ ب سه‌رنقیسه‌کا بیهیقی وها نقیساندبوو: ل جه‌په‌یه‌ی روژهلایئ قه‌ت تشته‌کا نوو نینه.

گافا کۆ کوردین ترکیه‌یی به‌ری ده‌ه سالان ده‌ست ب شه‌ری چه‌کداری کرن، ریخستنا شه‌ری پارتیا کارکه‌رین کوردستانئ ژ ۲۰۰ زه‌لامین چه‌کدار پیک ده‌ات. ل گۆر ته‌خمینئ ده‌سته‌لاتدارین ده‌وله‌تا ترک ئیرۆ PKK ژ هیزه‌کا ب ۱۰۰۰۰ هه‌تا ۱۵۰۰۰ که‌سان پیک تیت؛ لی به‌لی PKK ب خوه دبێژه هه‌ژمارا وان دۆرا ۱۶۰۰۰ نه. د راپۆرتیه‌کئ ده‌ کۆ ژ سه‌ره‌ک کۆماری ره‌هاتیه‌ ئاماده‌ کرن تئ گۆتن کۆ PKK دکاره ل باشورئ - روژهلایئ

ترکیه‌یی ب ده‌سته‌گریا تاگرین خوه یین ئاکیف و پاسیف ل دؤرا
۳۷۵۰۰۰ کهسان مؤبیلیزه بکه، یانی ۱/۵ یی که سین مه‌زن. [۰۰۰]
فالکمان، کاژ (۱۹۹۴)، «ل جه‌په‌یی رۆژ‌هلاتی قه‌ت ت تشته‌کا نوو نینه»
ژ راپؤرا کؤنسؤلوسی سویدی ل سته‌نبؤلی

زموونه‌یا ته‌کستا په‌داگوژیک

نمیژ و فهرز

د بیست و چار ساعه‌تان ده، ل سهر مکه‌لفان پینج نمیژ فهرزن:
نمیژا نیفرۆیی، ئیفاری، مه‌خریی، ئشایی و سبه‌هی.

وهختین نمیژان:

وهختی نمیژا نیفرۆیی، ژ خویبوونا رۆژی با رۆژئاقایی قه‌ه‌تا سها تشتان
دبه‌ دو جاران.

وهختی نمیژا ئیفاری، ژ وی وهختی هه‌تا رۆژئاقایی یه.

وهختی نمیژا مه‌خریی، ژ ئاقابوونا رۆژی هه‌تا وندابوونا سو‌راهیا رۆژی یه.

وهختی نمیژا ئشا، ژ وی وهختی هه‌تا سه‌ه‌ریا سبه‌هی یه.

وهختی نمیژا سبه‌هی، ژ وی وهختی هه‌تا ده‌رکه‌تنا رۆژی یه.

به‌دره‌ خان، کامران ئالی (۱۹۷۱)، ده‌رسین دیانه‌تی و ده‌دیسین جه‌نابی بیخه‌مبه‌ر - ژ ته‌فسیرا قورئانی

زموونه‌یا ته‌کستا مه‌نتقی

په‌رمیس/ئدئا: هه‌می مروّف دی بمرن

پهرميس/ئندا: ئەز مرۆڤهكم
ئەنجام: يانى ئەز دى بمرم.

«ل گۆرى قانونين خواهزايى ههگەر مرۆڤ تشتهكى بەرده دى بەربژير بکهفه
و ههگەر مرۆڤ پارچهيهه کا مهتال پر گهرم بکه دى ژيک بچه . ههکه عالم دبيتزن
وهكى قانونا خواهزايى ژ جقاتى ره ژى قانونين گشتى ههنه و ناقى علمى وان
قانونان نۆمۆلۆژى يه .

لى هومانيست ل دژى قى تهئورى دهردهفن و دبيتزن کاروبارين مرۆڤان
نکارن ب قانونين گشتى بين سالۆخ دان:

* ژ بهر کو گوهورينين جقاتى ب کرنين وان مرۆڤان فه گريدايى نه کو د
جقاتى ده دژين و

* ژ بهر کو کرنين مرۆڤان ب هس و هزرين وان فه گريدايى نه و

* ژ بهر کو نيرينين ههکه مرۆڤان – کو برهى ل کرنين وان دکن – ژ بين دى

گوهورتيترن

* لهورا ژى دانوستاندنين مرۆڤان نکارن وهكى بوويهرين خواهزاهى ب

قانونان فه گريدايى بن.»

Theurén, Torsten(1991), Vetenskapsteori för nubörjare, rûp. 116

نموونهين تهکستا چيروکس

شکيفلاتوک و کيفرۆشک

جارهكى شکيفلاتوک و کيفرۆشكى شهرت کرن و گوئن «كى بهرى يى دى گها

فلان گری یی مایی دئ فلان تشستی بدهتی». رابوون هەردویان وهلی تفاقا
خوه گریدان.

کیفرۆشکی گۆت «ئەز ب لنگین خوه ئەولەمه، چ دەمی کۆم خوهست ئەز دئ
بگهم جهی نیشاندايي». لی شکیفلاتۆکی، هەما چاوا ل ئیک هاتن، دا ری و
چوو جهی کۆ گۆتبوون.

ئاخر شکیفلاتۆک ب ریفه چوونا خوه یا هیدی گها جهی دیارگری؛
کیفرۆشک ل هر چیری، ل ور ئاف فهخوار و ل دەرا هە رازا.

ژ بهر کۆ کیفرۆشک ب لنگین خوه ئەولە بوو و خوه مژوول کر، وی خوه ژ بیر
کر. جارەکی ب خوه هەسیا کۆ بوویه ئیفار، هەما دا خوه و بهر ب جهی کۆ ل
سەر شەرت کربوون بەزی و چوو، دیت کۆ شکیفلاتۆک ل وی دەری پال دایه.
کیفرۆشک ژۆفان بوو لی ئیش فەدیا بوو. شکیفلاتۆکی ب شەرت ئەو بر.

ژ چیرۆکا ئانۆنیم

نموونهیا تهکستا کاتالۆگی

نقیسکار: رۆبهرت ئۆلسۆن

پرتووک: The Emergence of Kurdish Nationalism, 1880-1925

سالا چاپی: ۱۹۹۱

جهی چاپی: Austin, USA

وهشانخانه: iversity of Texas Peress

رووپەر: ۲۲۹

زمان: ئنگلیزی

شانهک

خوهندنا ته کسته کا کو گلهک پاراگرافین دريژ تي ده هبن، دبه بارهکي گران ژ خوهنده قانان ره، و خوهندنا ته کسته کا کو گلهک پاراگرافين کورت تي ده هبن دي خوهنده قانان شه جنقينه، سهري وان تیکلیک بکه.

نیشانکړنا پاراگرافين نوو

(۷) ژ بو نیشانکړنا پاراگرافه کا نوو سي سيسته مين جدا هه نه:

(أ) ب تچوويي، نانگو مروث ههکي ژ مال ده دهست ب ريزا پيشي يا پاراگرافي دکه؛ يا باش نه وه کو مروث همبه جهی دو نان سي تپيان قالا د سهري ريزي ده، بهري بيژه يا پيشي، دهيله. داويا پاراگرافي ب قالا هيلان داويا ريزا پاشي چيدبه. نهف تاواين نيشانکړني د ته کستين چاپکري ده قاعده يه. د دهستنيسان ده ژي مروث قالا هين دنيخه پيشيا بيژه يا دهستپيکي د ريزا پيشي يا پاراگرافي ده.

ثيرو هينبوونا خوهندن و نقيساندنا زمانې مادهر ژ بو هه مله تي نيدی نه ب ته ني وه زيفه که شه خسي لي وه زيفه که ملي يه ژي. هه چي وه زيفي رانه بوونه وه زيفا خوه تا ملي پيک شه نه ثابينه و ب کيري مله تي خوه نه هاتنه. ژ بو نا کو مروث بکاره خوه ژ مله ته کي بهه سبينه دقيت ب کيري وي بيت.

نازيان، هه ره کول (۱۹۴۲)، «زمانهک و زلامهک» هاوار، هژم: ۴۰

(ب) ب ريزا قالا، مروث ريزه کي د نيقيبهره دو پاراگرافان ده قالا دهيله، هه رچه ند

تپهک تهنی ژی د داویا پاراگرافا پیشیی ده هه به. هه می ریز ژ سه ری مارژینالا
چه پی ده ست پی دکن.

شیخی من، ئەم دبیزن تو مری یی، تو مری یی. لی د راستیی ده تو ب خوه
ژیینی، ژین تو ب خوه یی. تو ژ بوئا کوردستانی مری. کوردستان هه یینه که.
ژ پایه داربوونا هه یینه کی ژینه که دقیت. ژیین ب خوه ب مرنی تیتته پی. تو
مری، تو بووی و تووی ژ کوردستانی ره ببی ژیین. ژینه که وه لی کو تهنی ب
کوردستانی، ب ئاخ و دار و که قر و مله تی وی ره دی فه مرت.

شیخی من، هه یه کو ته دل کر به، ئەم ناخی ته د روپه لین هاواری [هاواری،
سه راستکرنا من] ده هلدن. تو نه که تی خه وا من. لی ئەز ب فی داخوازا ته
هه سیام. من شهرا بیرییا – بوئان [تتالیکا من] به ری دو سالان نفیساند و
په شکیشی گیانی ته کری بوو. گاڤا شهرا فه ریدوون گها بوو دهستی من،
بیرییا بوئان [تتالیکا من]، دگه ل ناخی ته، ژ خوه که تبوو روپه لین
هاواری [هاواری!]. ب فی راسته اتنی دلی من شا یه. خودی گیانی ته ئی
بهه شتین ژی شا بکت.

نازیران، هه ره کۆل (۱۹۳۴)، «شینا شیخ ئەقده ره همانی گارسی»، هاوار، هژم: ۲۵

شانهک

گاڤا کو تو پاراگرافان ب ریزا فالان نیشان بکی، دیار نابه کا ریزا پیشیی د
سه ری روپه ره کی نوو ده ده ستیپکا پاراگرافه کی یه ئان نو.

جا) ب تیچووییا هلاوستی، مرؤف ژ بلی ریزا پیشی هی می ریزین دی یین پاراگرافه کی هه کی ب ئالیی راستی فه دبه. تیچووییا هلاوستی د ته کستین فرههنگ، پیهس و فیلمان ده پر تیت ب کار ئاین.

زمان ب گه لمپه ری ب زاران لیک فه دبن. د یهک زمانی ده یهک جارن دو سی زار پهیدا دبن. ئەف زار جارنا ژ ههف گه له کی ب فرهقن. ئەوچهند کو گرامییرا وان ژ ههف جدایه. دگهل فی هندی ئەو زارین یهک زمانی تینه ههسباندن. وهک زارین زمانی مه.

ژ خوه زار ب مانا گوئتی یه. ما ئەم ب خوه نابیزن «ئەف زار ژ ده فی من دهرنه که تیه» ئان «فلانکهس چ مرؤفه کی زارخوه شه».

د زمانی مه ده سی زارین بنگه هین هه نه: زاری کوردمانجی، زاری دوملی و زاری سۆزانی. هه رچی زار دناف خوه ده ب زاراغان له فا دبن. فرهقا زاراغان نه ئەوچهند مه زنه. ئەف فرهق توجاران ناگه هه هه تا گرامییری. فرهق د بیژان و ئاواپی گوئن و بلیفکرنی ده یه.

د سه نفا ندنا زمانی نفیسیکی ده زارا فایه ک نکاره بیه بنگه هی ئسوولی نفیساندن. لی د پیکانینا زمانی نفیسیکی ده هه زاراف ب هیمانین خوه ئین راست و خوه روو- هلائی هه فکاریی دکه و بکار تیت.

به در- خان، جه لادهت ئالی (۱۹۴۳)، «زارا فایی جزیری»، روئاهی، هژم: ۲۰، رووپ: ۱۴

۸) یا باش ئەوه کو مرؤف د ته کسته کی ده تیچووییی یان ریزا قالا ژ بو نیشان کرنا پاراگرافه کا نوو ب کار بینه. لی مرؤف دکاره هه ردو ئاوایان پیک ره ب کار بینه.